

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 32Cb/62/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117210193
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ildikó Kohoutová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2021:1117210193.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudkyňou JUDr. Ildikó Kohoutovou v právnej veci žalobcu: SAFRAN Slovakia, a.s. so sídlom Kováčská 19, 040 01 Košice, IČO: 46 719 164, právne zast.: JUDr. Milan Szöllösy, advokát so sídlom Mlynská 28, 040 01 Košice, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zast.: JUDr. Felix Neupauer, advokát so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava o zaplatenie 33.736,87 EUR s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 7.665,48 EUR spolu s 9,00 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 7.665,48 EUR od 24.12.2016 do zaplatenia, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšku súd žalobu zamietla.

III. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 54,55 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa požadovanou žalobou domáha zaplatenia sumy 33.736,87 EUR s prísl. titulom neoprávnene kráteného poistného plnenia.

2. Žalovaného nároku sa domáha na tom skutkovom základe, že dňa 19.07.2016 došlo ku vzniku poistnej udalosti - k odcudzeniu MV, ktoré bolo havarijne poistené u žalovaného na základe havarijného poistenia č. zmluvy 6583062875. Žalovaný zlikvidoval predmetnú škodovú udalosť ako totálnu škodu. Podľa žalovaného v zmysle zmluvných dojednaní čl. VII ods. 1 písm. b/ nebolo vozidlo dostatočne zabezpečené proti krádeži, na základe čoho žalovaný v zmysle čl. VII ods. 11 uplatnil zrážku z poistného plnenia vo výške 30 % a následne odpočítal dojednanú spoluúčasť. Žalovaný tak priznal žalobcovi poistné plnenie vo výške všeobecnej hodnoty vozidla v sume 17.886,13 EUR pri určení všeobecnej hodnoty vozidla vo výške 26.896,43 EUR.

3. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že súčasťou poistnej zmluvy sú aj Osobitné poistné podmienky pre poistenie vecí pre prípad odcudzenia alebo vandalizmu č. 206 (ďalej ja len „OPP č. 206“) a Všeobecné poistné podmienky pre poistenie majetku č. 106 (ďalej len „VPP“), pričom v zmysle čl. VII ods. 2 písm. a/ VPP bola podľa jeho názoru zmluva uzatvorená na novú hodnotu vozidla, kde poistná suma bola stanovená na sumu 54.340,- EUR a aj výška poistného bola stanovená z tejto novej hodnoty MV. Žalobca mal teda MV poistené na novú hodnotu MV, nie všeobecnú hodnotu MV, preto žalovaný postupoval nesprávne, keď zohľadňoval vplyv opotrebenia a vplyv trhu.

4. Zároveň žalobca namietal aj krátenie poistného plnenia o 30% z dôvodu, že vozidlo nebolo dostatočne zabezpečené proti krádeži, keď pri uzatváraní poistnej zmluvy zástupca žalovaného potvrdil na poistnej zmluve, že na vozidle sú inštalované predpísané zariadenia a že tieto sú funkčné. Zároveň poukázal na ustanovenia § 799 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj len „OZ“) a § 809 ods. 2 OZ, pričom tvrdil, že žalovaný nepreukázal, že by žalobca vedome porušil povinnosti dohodnuté v zmluve a tiež že by toto vedomé porušenie právnych povinností podstatne prispelo k vzniku poistnej udalosti, resp. k zväčšeniu rozsahu jej následkov, preto nemal právo znížiť poistné plnenie. Zároveň si uplatnil aj nárok na úrok z omeškania po uplynutí 15 dní od ukončenia šetrenia poistnej udalosti - 8.12.2016, t.j. od 24.12.2016 do zaplatenia.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení neuznal žalovaný nárok v celom rozsahu, pričom poukázal na čl. IX ods. 1 zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie eurokasko (ďalej aj len „zmluvné dojednania“), kde je explicitne uvedené, že pri odcudzení MV sa po zohľadnení spoluúčasti poskytne poistné plnenie maximálne vo výške všeobecnej hodnoty MV v dobe bezprostredne pred poistnou udalosťou. Argumentácia žalobcu je preto bez právneho základu a popierajúca odvetvie havarijného poistenia ako celku. Pokiaľ mal žalobca záujem, aby v prípade odcudzenia MV mu bola vyplatená suma rovnajúca sa novej hodnote MV, nič mu nebránilo využiť inštitút poistenia finančnej straty/GAP poistenie. Vo vzťahu k 30% kráteniu uviedol, že žalobca nepopiera, že v rozpore so svojou povinnosťou vozidlo nevybavil dohodnutým spôsobom zabezpečenia, pričom v poistnej zmluve sa nenachádza potvrdenie o rozsahu inštalovaných zabezpečovacích zariadení, ale len konštatovanie o tom, že tie, ktoré sú nainštalované, sú aj funkčné.

6. V replike žalobca uviedol, že čl. IX ods. 1 zmluvných dojednaní nie je podľa jeho názoru súčasťou poistných podmienok, pričom nie je v súlade s uvedenými ustanoveniami poistných podmienok, teda ide o rozpor medzi ustanoveniami poistných podmienok a inými ustanoveniami poistnej zmluvy, čo rieši ustanovenie § 788 ods. 4 OZ. Ustanovenie čl. XI ods. 1 zmluvných dojednaní je v neprospech žalobcu ako poisteného, preto musí byť uplatnený čl. XI ods. 6 písm. a/ VPP. V ostatnom zopakoval svoju už v žalobe uvedenú argumentáciu.

7. Na pojednávaní konanom dňa 11.08.2021 právny zástupca žalobcu uviedol, že zotrváva na podanej žalobe a argumentoch uvedených v podaní súdu doručenom na vyjadrenie protistrany. Vo vzťahu ku kráteniu poistného plnenia o 30 % poukázal na ustanovenie § 799 ods. 3 OZ, ktoré je kogentným ustanovením a nie je možné sa od neho odchyliť, pričom v tomto smere poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) sp.zn. 1Cdo/152/2009. Zároveň nedošlo k naplneniu podmienok pre krátenie poistného plnenia uvedených v predmetnom ustanovení, pričom dôkazné bremeno v tomto smere je na strane žalovaného. K spôsobu výpočtu poistného plnenia poukazuje na ustanovenie OZ, v zmysle ktorého sú rozhodujúce ustanovenia poistných podmienok pred samotnými ustanoveniami poistnej zmluvy. Zároveň poukázal na rozhodnutie R 115/99 a sp.zn. 5Cdo/126/1997, v zmysle ktorých poskytnutím poistného plnenia v takýchto prípadoch sa nesleduje úhrada náhrady škody. Poistná zmluva je zmluvou odplatnou a poistné plnenie má byť vypočítané z dojednanej poistnej sumy.

8. Právny zástupca žalovaného na predmetnom pojednávaní uviedol, že zotrváva na svojom vyjadrení k žalobe žalobcu. Vo vzťahu ku kráteniu poistného plnenia vo výške 30 % uviedol, že nebolo medzi stranami sporné, že poistené MV nebolo zabezpečené potrebným spôsobom v zmysle poistnej zmluvy a teda došlo k porušeniu jednotlivých ustanovení poistnej zmluvy pre absenciu mechanického zabezpečovacieho prostriedku. Vo vzťahu k argumentácii o tom, že poistné plnenie má byť vypočítané z novej hodnoty MV uviedol, že je všeobecne známe, že pri havarijnom poistení sa vždy poistenie uzatvára na novú hodnotu MV, pričom samotné určenie tejto poistnej hodnoty nemá nič spoločné s následnou výškou poistného plnenia. VPP, na ktoré poukazuje žalobca sa vo všeobecnosti vzťahujú na poistenie majetku, pričom zmluvné dojednania pre havarijné poistenie eurokasko, na ktoré poukazuje žalovaný a z ktorých vychádzal pri likvidácii škodovej udalosti, sú špecifické priamo pre havarijné poistenie, aké bolo uzavreté v tejto veci. Výška všeobecnej hodnoty tak, ako ju určil žalovaný, nie je medzi stranami sporná, od tejto následne žalovaný odpočítal 30 % titulom krátenia poistného plnenia pre nedostatočné zabezpečenie MV a od tejto sumy ešte odpočítal dojednanú spoluúčasť. V prípade, ak by súd dospel k záveru, že krátenie vo výške 30 % bolo neoprávnené, je potrebné zohľadniť opätovne spoluúčasť vo výške 5 % a túto odpočítať, čo po zohľadnení už uhradenej sumy zo strany žalovaného predstavuje doplatok vo výške 7.665,48 EUR. Žalovaný žiadal, aby súd žalobu zamietol v celom rozsahu a v

prípade, ak dospeje k záveru o nedôvodnosti krátenia poistného plnenia, aby vyhovel žalobe maximálne v uvedenej sume a vo zvyšku žalobu zamietol a žiadal náhradu trov konania. Zároveň krátkou cestou doručil súdu rozsudok Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj len „KS BA“) sp. zn. 3Co/719/2014, kde v obdobnej situácii súdy ustálili, že nie je možné vychádzať z novej hodnoty MV, čo sa týka výpočtu poistného plnenia, ktoré je upravené v poistných podmienkach.

9. Právny zástupca žalobcu v reakcii na prednes protistrany uviedol, že po oboznámení sa v krátkosti s predloženým rozhodnutím KS BA konštatuje, že sa nejedná o totožný prípad ako je prejednávaná vec, nakoľko úprava plnenia bola práve vo VPP a teda súd rozhodol v intenciách § 806 OZ. V tejto veci VPP upravujú výpočet plnenia práve spôsobom ako to uvádza žalobca. Aj s ohľadom na uvedené nesúhlasí s tým, že nezáleží akým spôsobom sú označené poistné podmienky, resp. zmluvné dojednania a to práve s poukazom na ustanovenie § 788 ods. 4 OZ, v zmysle ktorého sú zmluvné dojednania podriadené všeobecným poistným podmienkam.

10. Právny zástupca žalovaného doplnil svoje vyjadrenie s poukazom na už prednesenú argumentáciu vo vyjadrení k podanej žalobe a zdôrazňuje, že žalobca platil poistné z novej hodnoty MV, avšak mu bola poskytnutá zo strany žalovaného 70 % zľava, teda výška samotného poistného zohľadňovala de facto len 30 % z novej hodnoty MV. Dodal, že žalobca nadobudol predmetné MV za cenu 30.000 EUR bez DPH. Napokon poukázal na inštitút poistenia finančnej straty, ktorý slúži práve na doplatenie straty medzi novou hodnotou a všeobecnou hodnotou, pričom poistné je v takomto prípade drahšie. V ostatnom zotrval už na prednesenej argumentácii.

11. Podľa § 788 ods. 3 OZ súčasťou poistnej zmluvy sú všeobecné poistné podmienky poistiteľa (poistné podmienky), na ktoré sa poistná zmluva odvoláva a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy tomu, kto s poistiteľom zmluvu uzavrel, oznámené.

12. Podľa § 788 ods. 4 OZ v poistnej zmluve sa možno od poistných podmienok odchýliť len v prípadoch v nich určených. V iných prípadoch sa možno odchýliť, len pokiaľ je to na prospech poisteného.

13. Podľa § 797 ods. 2 OZ právo na plnenie vznikne, ak nastane skutočnosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poistiteľa plniť (poistná udalosť).

14. Podľa § 797 ods. 3 OZ plnenie je splatné do pätnástich dní, len čo poistiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poistiteľa plniť. Vyšetrenie sa musí vykonať bez zbytočného odkladu; ak sa nemôže skončiť do jedného mesiaca po tom, keď sa poistiteľ o poistnej udalosti dozvedel, je poistiteľ povinný poskytnúť poistenému na požiadanie primeraný preddavok.

15. Podľa § 799 ods. 1 OZ poistený je povinný zachovávať povinnosti, ktoré boli dohodnuté alebo ktoré sú v tomto zákone alebo v poistných podmienkach ustanovené.

16. Podľa § 799 ods. 2 OZ, kto má právo na plnenie, je povinný bez zbytočného odkladu poistiteľovi písomne oznámiť, že nastala poistná udalosť, dať pravdivé vysvetlenie o jej vzniku a rozsahu jej následkov a predložiť potrebné doklady, ktoré si poistiteľ vyžiada. Poistné podmienky mu môžu uložiť aj ďalšie povinnosti.

17. Podľa § 799 ods. 3 OZ, ak malo vedomé porušenie povinností uvedených v odsekoch 1 a 2 podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti, alebo na zväčšenie rozsahu následkov poistnej udalosti, je poistiteľ oprávnený plnenie z poistnej zmluvy znížiť podľa toho, aký vplyv malo toto porušenie na rozsah jeho povinnosti plniť.

18. Podľa § 369 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObZ“), ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať z nezaplatennej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia.

19. Podľa § 369 ods. 2 ObZ, ak výška úrokov z omeškania nebola dohodnutá, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania v sadzbe, ktorú ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

20. Podľa § 1 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 21/2013 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka, namiesto úrokov z omeškania podľa sadzby určenej podľa odseku 1 môže veriteľ požadovať úroky z omeškania v sadzbe, ktorá sa rovná základnej úrokovej sadzbe Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu omeškania zvýšenej o deväť percentuálnych bodov; takto určená sadzba úrokov z omeškania platí počas celej doby omeškania.

21. Poistný pomer predpokladá aj po vzniku poistnej zmluvy úzku súčinnosť poisťiteľa a poisteného. Dôvodom takejto súčinnosti je poistné riziko, ktoré má latentný charakter a môže sa kedykoľvek zmeniť na náhodnú (poistnú) udalosť, od ktorej závisí povinnosť poisťiteľa vyplatiť dojednané poistné plnenie. Preto zákon v § 799 OZ ukladá poistenému povinnosti, ktorá má plniť počas existencie záväzkového právneho vzťahu, a to najmä po vzniku poistnej udalosti. Zakotvenie týchto povinností do zákona je potrebné okrem iného aj z dôvodu, že ich nedodržanie môže mať vplyv na rozsah plnenia poisťovateľa (§ 799 ods. 3 OZ).

22. V § 799 ods. 3 OZ je zakotvená sankcia v prípade, že poistený poruší jednak všeobecné povinnosti, ktoré mu ukladá zákon, poistná zmluva alebo poistné podmienky poisťiteľa a jednak povinnosti, ktoré mu vyplývajú z § 799 ods. 2 OZ po vzniku poistnej udalosti.

23. Ustanovenie § 799 OZ predstavuje kogentnú právnu normu, ktoré nemožno zmeniť ani prostredníctvom poistných podmienok. Sankcia za porušenie povinností uvedených v § 799 ods. 1 a 2 OZ spočíva v práve poisťovateľa vo forme zníženia plnenia z poistnej zmluvy. Zníženie poistného plnenia podľa § 799 ods. 3 OZ môže poisťovateľ uplatniť voči poistenému, ak sú splnené zákonné predpoklady, a to (i) že ide o vedomé porušenie povinností, ktoré poistenému vyplývajú z § 799 ods. 1 a 2 OZ, (ii) že porušenie uvedených povinností malo podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu jej následkov (porušenie povinnosti malo rozhodujúci význam spomedzi príčin, ktoré spôsobili vznik poistnej udalosti a tým aj rozsah jej následkov) a (iii) že medzi porušením uvedených povinností a vznikom poistnej udalosti je daná príčinná súvislosť. Dôsledky, ktoré zákon spája s porušením stanovených alebo dohodnutých povinností, nastávajú len vtedy, ak poistený (prípadne iná osoba, ktorá má právo na plnenie poisťiteľa) porušil tieto povinnosti vedome a tieto povinnosti majú podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti, resp. zväčšenie rozsahu jej následkov. Za vedomé porušenie povinností možno považovať, ak ten, komu je povinnosť uložená, túto povinnosť nesplnil, hoci ju poznal alebo musel poznať a nesplnil ju napriek tomu, že z okolností prípadu vyplýva, že ju splniť mohol (vedomá nebanalnosť). Pre posúdenie, či povinnosť bola porušená vedome, nie je rozhodujúce, či ten, kto ju porušil, chcel tým dosiahnuť nejaké výhody. Možnosť zníženia poistného plnenia viaže zákon na to, že porušenie povinností uvedených v § 799 ods. 1 a 2 OZ malo podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo zväčšenie rozsahu následkov poistnej udalosti. Na skutočnosti, ktoré v rozhodujúcej miere neprispeli k vzniku poistnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu jej následkov, sa pri úvahe o možnosti znížiť plnenie z poistnej zmluvy neprihliada, aj keby objektívne mohli prispieť k vzniku uvedených následkov. Z uvedeného teda v súhrne vyplýva, že § 799 ods. 3 OZ má povahu kogentnej normy a slúži na ochranu poisťovateľa, ale súčasne aj poisteného tým, že poistné plnenie umožňuje len znížiť a len v prípade, ak porušenie povinnosti bolo vedomé a súčasne malo podstatný vplyv na poistnú udalosť, resp. na zväčšenie rozsahu jej následkov.

24. V zmysle § 799 ods. 3 OZ je teda potrebné k tomu, aby poisťiteľ mohol poistenému znížiť výšku poistného plnenia, aby porušenie povinností poisteného prispelo podstatným spôsobom k vzniku poistnej udalosti alebo k zväčšeniu rozsahu jeho následkov a aby k porušeniu povinností poisteným došlo vedome. Vedomosť o porušení povinností musí byť daná v okamihu, kedy k porušeniu stanovenej povinnosti dochádza, musí byť teda nepochybné, že porušenie povinnosti je zrejmé i poistenému.

25. V súvislosti so skúmaním podmienok na zníženie poistného plnenia súd uvádza, že tieto v posudzovanom prípade naplnené neboli. Súd v konaní skúmal existenciu príčinnej súvislosti medzi porušením povinností a prípadnými obtiažami pri šetrení poistnej udalosti. V tejto súvislosti konštatuje, že žalovaný súdu neposkytol žiadne konkrétne skutkové tvrdenia, ktorými by vyšpecifikoval, aké obtiaže mu pri šetrení poistnej udalosti vznikli, prípadne k akému zväčšeniu rozsahu následkov poistnej udalosti došlo. Žalovaný uviedol len odkaz na príslušné zmluvné dojednanie bez ozrejmenia vzťahu ku konkrétnym okolnostiam situácie žalobcu. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalovaný neposkytol skutkové tvrdenia potrebné pre vymedzenie obtiaží, ktoré mu mali vzniknúť pri šetrení poistnej udalosti, prípadne zväčšenie rozsahu následkov poistnej udalosti. Žalovaný nepreukázal súdu

vedomé porušenie takej povinnosti poisteného, ktorá by mala podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu jej následkov a umožňovala by použitie sankcie podľa § 799 ods. 3 OZ, t.j. zníženie poistného plnenia. Žalovaný v konaní nepreukázal, že porušenie povinnosti žalobcu prispelo podstatným spôsobom k vzniku poistnej udalosti alebo k zväčšeniu rozsahu jej následkov. Napokon nad rámec uvedeného súd konštatuje, že v predmetnej veci nemožno konštatovať, že by bolo nepochybné, že porušenie povinnosti bolo zrejmé aj samotnému poistenému a to z dôvodu, že pri uzatváraní poistnej zmluvy zástupca žalovaného potvrdil na poistnej zmluve, že na vozidle sú inštalované predpísané zariadenia a že tieto sú funkčné.

26. K všeobecnej hodnote MV súd uvádza, že všeobecná právna úprava poistenia ako právneho pomeru, založeného poistnou zmluvou, ktorou sa zaväzuje poisťiteľ poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená (§ 788 a nasl. Obč. zák.) i osobitná úprava poistenia majetku (§ 806 a nasl. Obč. zák.) predpokladá, že podrobnejšia úprava práv a povinností účastníkov tohto pomeru bude v konkrétnom prípade obsiahnutá v poistných podmienkach, ktoré tvoria súčasť poistnej zmluvy.

27. Možno rozlišovať medzi poistnými podmienkami v širšom zmysle a poistnými podmienkami v užšom zmysle. V prvom prípade ide vlastne o osobitné poistné podmienky. Osobitné poistné podmienky v užšom zmysle sú zmluvnými dojednaniami. Osobitnými poistnými podmienkami (v širšom zmysle) sú poistné podmienky, ktoré sa odchyľujú od všeobecných poistných podmienok alebo ich dopĺňajú a ktoré sa majú používať pre určité skupiny poistných zmlúv. Pre poistné podmienky je teda charakteristické, že predstavujú základ zmluvných vzťahov poistenia, bez ohľadu na individuálnu charakteristiku jednotlivých rizík. (Fekete str. 710)

28. Súdu nie je zrejmé, z čoho vyvodil žalobca, že zmluvné dojednania vzťahujúce sa priamo k produktu havarijné poistenie eurokasko sú podriadené OPP a VPP pre všeobecné poistenie majetku a odcudzenie vecí, keď má za to, že takýto záver nevyplýva ani z ustanovenia § 788 ods. 4 OZ. Súd má za to, že práve preto, že všetky sú súčasťou poistnej zmluvy, a zmluvné dojednania sú špecificky určené pre konkrétny poistný produkt, tieto sú pri výklade jednotlivých ustanovení konkrétnejšie a teda vychádza z toho, že majú prednosť pred OPP a VPP, ktoré sú všeobecnejšie a to z dôvodu, že sa vzťahujú na širší okruh poisťovaného majetku a vecí - nie len na motorové vozidlá. S ohľadom na uvedené súd výkladom zmluvných dojednaní poistnej zmluvy dospel k záveru, že žalovaný postupoval správne, keď vychádzal zo všeobecnej hodnoty MV v čase pred poistnou udalosťou, ktorá vychádzala zo zmluvných dojednaní vzťahujúcich sa konkrétne na predmetný poistný produkt, pričom poukazuje na skutočnosť, že podstatou havarijného poistenia nie je v prípade odcudzenia za akýchkoľvek okolností nahradiť poškodenému novú hodnotu MV, keď za týmto účelom existuje samostatný poistný produkt, ktorý žalobca nevyužil.

29. V poistení majetku sa uplatňuje tzv. odškodňovacia zásada, na základe ktorej poškodený (poistený) nesmie dostať viac, ako je jeho majetková ujma, teda poistenie nemôže viesť k obohateniu poisteného. Tento princíp reflektuje odborná literatúra, ktorá jednoznačne konštatuje, že poistenie majetku je založené na princípe odškodnenia, v dôsledku ktorého by sa ten, kto má právo na poistné plnenie, mal po prijatí plnenia z poistenia ocitnúť v rovnakej ekonomickej situácii, ako bol pred vznikom poistnej udalosti. Zo žalobcom uvedeného rozhodnutia NS SR sp.zn. 5Cdo/126/1997 vyplýva, že keďže v danom prípade bolo nepochybné, že poistná udalosť bola spôsobená protiprávnym úkonom tretích osôb, mal poistený (žalovaný) právo na základe poistnej zmluvy, ktorú uzavrel s poisťiteľom. Toto právo mu vzniklo bez prihliadnutia na to, že mu súčasne vzniklo aj právo na náhradu škody v rámci zodpovednosti tretích osôb za škodu. V tejto súvislosti NS SR zdôraznil, že pri poistení majetku poisťiteľ neplní náhradu škody, ktorú poistený utrpel poistnou udalosťou, za zodpovedný subjekt, ale na základe poistnej zmluvy uzavretej s poškodeným (poisteným). Z toho vyplýva, že poistený, pokiaľ mu z poistnej zmluvy vznikol voči poisťiteľovi nárok na plnenie rovnajúce sa plnej náhrade škody, nemusí uplatňovať nárok na náhradu škody voči škodcovi, ale môže sa domáhať voči poisťiteľovi plnenia z poistnej zmluvy. Prijatím tohto plnenia prechádza na poisťiteľa právo na náhradu škody, ktoré mal poistený voči škodcovi, a to až do výšky plnenia, ktoré poisťiteľ poistenému poskytol (§ 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Vo veci konajúci súd poukazuje na skutočnosť, že uvedené v žiadnom prípade nie je v rozpore s vyššie uvedenou odškodňovacou zásadou, práve naopak, je zrejmé, že po vyplatení poistného plnenia poisťovateľom maximálne v plnej výške náhrady škody (za splnenia podmienok stanovených v poistnej zmluve) tento nárok na náhradu škody prechádza na poisťovateľa a tento sa ho môže domáhať voči škodcovi (do výšky poskytnutého plnenia).

30. Určenie poistnej sumy predstavuje jednu z najdôležitejších náležitostí poistnej zmluvy. Poistná suma vo všeobecnosti určuje výšku finančného záväzku poisťovne v prípade poistnej udalosti a vo väčšine prípadov predstavuje základnú veličinu, od ktorej sa odvíja výška poistného. V prípade poistenia majetku má plnenie poisťovateľa charakter poistnej náhrady, ktorej výška je daná rozsahom zmenšenia majetku poistného alebo je daná ako najvyššie plnenie poisťovateľa (poistná suma). Poistná suma predstavuje iba horné ohraničenie poistného plnenia zo strany poisťovne v prípade poistnej udalosti; v konkrétnom prípade sa výška poistného plnenia zo strany poisťovne určuje v závislosti od rozsahu následkov poistnej udalosti (rozsah poškodenia poistenej veci pri poistení majetku, rozsah škody spôsobenej zodpovednou osobou v rámci poistenia zodpovednosti za škodu a pod.)

31. Poistná suma teda predstavuje maximálnu výšku poistného plnenia, ktorú poisťovňa vyplatí v prípade poistnej udalosti. Dohodnutá poistná suma len maximalizuje výšku plnenia poisťovne, sama však nerozhoduje o určení výšky plnenia, pretože výška plnenia sa určuje podľa kritérií obsiahnutých v poistenej zmluve, resp. v poistných podmienkach. Ak teda výška nákladov na opravu alebo znovuobstaranie predmetu poistenia prevyšuje poistnú sumu, poisťovňa poskytne poistné plnenie najviac vo výške poistnej sumy. V konkrétnom prípade je zároveň zrejmé, že zmluvné strany si v poistnej zmluve nevyhlásili použitie odškodňovacej zásady a žalobca nevyužil konkrétny poisťovací produkt pre poistenie motorového vozidla, ktorý by v prípade odcudzenia MV zabezpečil vyplatenie sumy rovnajúcej sa novej hodnote MV (poistenie finančnej straty).

32. S ohľadom na uvedené žalovaný postupoval správne pri určení všeobecnej hodnoty MV, keď vychádzal zo zmluvných dojednaní, ktoré majú v rámci aplikácie prednosť pred VPP a OPP, nakoľko sa vzťahujú na konkrétny poistný produkt (havarijné poistenie eurokasko), avšak pri krátení poistného plnenia vo výške 30 % súdu nepreukázal, že by žalobca vedome porušil svoje zmluvné povinnosti, ani netvrdil a nepreukázal, aké potiaže mu pri šetrení poistnej udalosti vznikli, resp. akým spôsobom malo dôjsť k zväčšeniu rozsahu následkov poistnej udalosti. S ohľadom na uvedené žalovaný v tomto smere neoprávnene krátil poistné plnenie.

33. Výška všeobecnej hodnoty tak, ako ju určil žalovaný, medzi stranami nebola sporná, súd následne zohľadnil spoluúčasť vo výške 5 % a túto odpočítal, čo po zohľadnení už uhradenej sumy zo strany žalovaného predstavuje doplatok vo výške 7.665,48 EUR.

34. Žalovaný nerozporoval v prejednávanej veci sadzbu žalobcom uplatneného úroku z omeškania a ani moment omeškania sa s poistným plnením. Medzi žalobcom a žalovaným vznikol záväzkový vzťah, ktorý sa spravuje Obchodným zákonníkom, preto súd v súlade s uvedeným zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 7.665,48 EUR spolu s 9% ročným úrokom z omeškania od 24.12.2016 až do zaplatenia, a to s poukazom na § 369 ods. 1 a ods. 2 ObZ v spojení s nariadením vlády SR č. 21/2013 Z.z.. Omeškanie žalovaného súd ustálil poukazom na § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka, keďže z oznámenia o poistnom plnení zo dňa 12.12.2016 vyplýva, že žalovaný ukončil šetrenie poistnej udalosti dňa 08.12.2016. So zohľadnením zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty tak omeškanie žalovaného nastalo dňom 24.12.2016. Žalobca si uplatnil úroky z omeškania odo dňa 24.12.2016, preto súd jeho návrhu vyhovel.

35. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1, 2 C.s.p. tak, že žalobca mal vo veci úspech v časti žalovanej istiny vo výške 7.665,48 EUR s príslušenstvom, čo predstavuje 22,72 % žalovaného nároku. Neúspech žalobcu bol v časti sumy 26.071,39 EUR s príslušenstvom, čo predstavuje 77,28 % žalovaného nároku, v ktorej časti vznikla povinnosť žalobcovi nahradiť trovy konania žalovanému. Vzhľadom na uvedené súd žalovanému podľa § 255 ods. 2 C.s.p. priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 54,56 % (77,27 % úspech žalovaného - 22,72 % neúspech žalovaného, resp. úspech žalobcu = 54,56 % celkový úspech žalovaného). O výške trov konania rozhodne súd v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 C.s.p. po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje, a to v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015 Z.z.%2523127'&ucin-k-dni='30.12.9999'>) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ustanovenia § 366 CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015 Z.z.%2523366'&ucin-k-dni='30.12.9999'> prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

V prípade, ak nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='233/1995 Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).